
Monogràfic

Social Networks, Politics and Democracy.
Towards Hybrid Political Communication

Xarxes socials, política i democràcia.
Cap a una comunicació política híbrida

Redes sociales, política y democracia.
Hacia una comunicación política híbrida

Editors:

Andreu Casero-Ripollés

Albert Sáez Casas

Elena Yeste Piquer

Xarxes socials, política i democràcia. Cap a una comunicació política híbrida

Andreu Casero-Ripollés

Universitat Jaume I de Castelló (Espanya)

Albert Sáez Casas

Elena Yeste Piquer

Universitat Ramon Llull (Espanya)

L'aparició i consolidació de les xarxes socials estan introduint nombrosos canvis en el camp de la comunicació política. El potencial transformador d'aquestes tecnologies està impulsant nous fenòmens com ara la segona pantalla, l'acció connectiva, l'establiment invers de l'agenda, la monitorització cívica o l'apoderament comunicatiu de la ciutadania. Alhora, està provocant una creixent hibridació entre nous i vells mitjans i lògiques. Tant en un cas com en l'altre, aquestes plataformes estan contribuint a configurar nous escenaris per a l'articulació de l'esfera pública i el poder polític en les nostres democràcies.

Aquest número monogràfic de *Trípodos* es proposa analitzar el paper i la incidència de les xarxes socials en la comunicació política i en la democràcia. Amb aquest propòsit, pretén contribuir en el debat actual, que està generant una atenció creixent entre els acadèmics i investigadors a tot el món, sobre els canvis soferts per aquest camp en l'era digital. I ho fa a partir d'investigacions empíriques rigoroses i aproximacions teòriques sòlidament fonamentades, que analitzen, des d'una perspectiva àmplia, com la web 2.0 i els mitjans socials estan transformant les lògiques, dinàmiques, actors i estratègies vinculades a la comunicació política. Es tracta, en total, de nou articles, procedents d'autores i autors d'universitats de cinc països diferents.

En el primer, Célia Belim i Helena Garcia (Universidade de Lisboa, Portugal) analitzen el cas del ciberterrorisme i les estratègies de comunicació a les xarxes impulsades pels grups terroristes al-Qaeda i Estat Islàmic de l'Iraq i Síria (ISIS). Seguidament, Emiliano Treré (Institut de Ciències Humanes i Socials, Scuola Normale Superiore, Florència, Itàlia) aborda les limitacions de les plataformes digitals per a la participació democràtica, a partir de l'anàlisi crítica de diferents fenòmens de repressió i resistència algorítmica de l'activisme ciutadà a Mèxic.

A continuació, el monogràfic s'estructura en quatre aportacions relacionades amb la interacció, deliberació i conversació a les xarxes. Eulàlia Puig Abril (University of Illinois at Chicago, Estats Units) examina les implicacions del troling en la discussió política, amb un estudi de cas sobre l'activitat dels trols a Twitter durant les elec-

cions al Parlament de Catalunya de 2012. Laura Alonso-Muñoz, Silvia Marcos-García i Andreu Casero-Ripollés (Universitat Jaume I de Castelló, Espanya) analitzen l'ús de Twitter en termes d'interacció amb la ciutadania dels quatre principals candidats en la campanya de les eleccions generals espanyoles de 2015. Rossella Rega (Università degli Studi di Roma La Sapienza, Itàlia) explora els efectes de la participació ciutadana en el debat públic a través dels mitjans socials, amb un estudi de l'esdeveniment #matteorisponde, protagonitzat per l'exprimer ministre italià Matteo Renzi amb els usuaris de Twitter dos mesos després d'arribar al poder. Per acabar, Juan S. Larrosa-Fuentes (Temple University, Filadèlfia, Estats Units) examina les relacions comunicatives entre els candidats i els usuaris de Facebook i Twitter durant les eleccions municipals a Guadalajara (Mèxic) de 2015.

El darrer bloc del monogràfic correspon a la participació política i l'audiència a les xarxes. Lambe Kayode Mustapha (University of Ilorin, Nigèria), Victor Olanrewaju Gbongun (Guardian Press Limited, Nigèria) i Maryam Lasisi Mustapha (University of Ilorin, Nigèria) presenten els resultats d'un estudi amb joves universitaris nigerians sobre xarxes i participació política. Javier Díaz Noci (Universitat Pompeu Fabra, Espanya) i Anna Tous Rovirosa (Universitat Autònoma de Barcelona, Espanya) aborden la participació de l'audiència dels mitjans digitals i el compromís polític en relació a la campanya a les eleccions europees de 2014 i els casos d'Escòcia i Catalunya. Finalment, Guillermo López García, Lorena Cano Orón i Laura Argilés Martínez (Universitat de València, Espanya) analitzen el procés d'establiment de l'agenda a Twitter per part de partits polítics, mitjans de comunicació i líders d'opinió, en el marc de la campanya a les eleccions autonòmiques de 2015 a la Comunitat Valenciana.

En definitiva, "Xarxes socials, política i democràcia. Cap a una comunicació política híbrida" vol contribuir a ampliar el coneixement sobre l'ús i impacte de les xarxes socials en la comunicació política, conèixer les característiques empíriques i abast dels nous fenòmens introduïts per la web 2.0 en aquest camp. Els nou articles que inclou ajuden a saber com la hibridació entre nous i vells mitjans i lògiques estan canviant tant la comunicació política com les democràcies actuals.

Andreu Casero-Ripollés (casero@uji.es) és llicenciat per la Universitat Autònoma de Barcelona i doctorat per la Universitat Pompeu Fabra. És director del Departament de Ciències de la Comunicació de la Universitat Jaume I de Castelló (UJI), professor titular de periodisme, codirector del Màster en Noves Tendències i Processos d'Innovació en Comunicació i membre

de l'Institut d'Estudis Catalans. Va ser el primer director del Grau en Periodisme de la UJI i ha estat investigador visitant a la Universitat de Colúmbia i la Universitat de Westminster, entre d'altres. Estudia la transformació digital del periodisme, la comunicació política i l'impacte d'internet en la democràcia i l'activisme polític.

Albert Sáez Casas (albertsc@blanquerna.url.edu) és doctorat en periodisme per la Universitat Ramon Llull i professor titular de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals

Blanquerna de la URL. Imparteix docència en matèries vinculades amb la sociologia de la comunicació, el periodisme i la innovació tecnològica. És codirector del Màster Universitari

en Comunicació Política i Social. El 2014 va guanyar el Premi Joan Fuster d'assaig amb el treball *El periodisme després de Twitter*. Investiga en temes relacionats amb la innovació tecnològica i el seu impacte en l'exercici del

Elena Yeste Piquer (elenayp@blanquerna.url.edu) és llicenciada en periodisme, doctorada per la Universitat Ramon Llull i professora de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna de la URL. Coordina el Màster Universitari en Comunicació Política i Social i el Màster Universitari en Periodisme Avançat-Reporterisme. És redactora en cap de la revista *Trípodos*. Té el doctorat en Política, Mèdia i Societat per la

periodisme i en l'organització de la societat. És membre del grup d'investigació Digilab: media, strategy and regulation. En l'àmbit professional és director adjunt del diari *El Periódico de Catalunya*.

URL, i també el Màster Universitari en Estudis Històrics per la Universitat de Barcelona i el Màster en Gestió d'Empreses de Comunicació per la Universitat Pompeu Fabra. Ha publicat *Un conflicte de llengües* (18è Premi Ramon Trias Fargas d'assaig polític) i *L'era de la hipermemòria* (26è Premi d'assaig Josep Vallverdú). Ha treballat com a redactora al diari *Avui* en la secció de política internacional i al programa *Afers Exteriors* de TV3.

